

3.2.1 EKSPORTEN AV LAKS OG ØRRET

Foto: Frode Oppedal

Eksporthen av laks og ørret har aldri vært høyere enn i 2008. Totaleksporthen av laks passerte 18 milliarder kroner, mens ørreteksporthen nådde 1,9 milliarder kroner. Samlet eksport av laksefisk fra Norge endte på 19,9 milliarder kroner i 2008. Dette var en økning på 1,2 milliarder kroner fra året før og er ny årsrekord for laksefisk.

Paul T.Aandahl, Eksporthutvalget for fisk
paul.aandahl@seafood.no

Til tross for finanskrise og utsikter til lavere kjøpekraft i mange av våre viktigste markeder, holder etterspørselen etter norsk laks seg på et høyt nivå i 2008. Årsaken til denne utviklingen er blant annet at laks som produkt har mange bein å stå på. Laks brukes både til hverdags og fest, som pålegg, forrett og hovedrett. Laks er derfor robust overfor endring i den generelle etterspørselen etter matvarer.

Laksen passer godt inn i moderne detaljhandels behov for et produkt som har stabil kvalitet og pris, og som er tilgjengelig året rundt. Laksen passer videre inn i tre trender som er dominerende innenfor matsektoren verden over; helse, tilgjengelighet og kvalitet/nyttelse.

Laksens popularitet, stabile kvalitet, tilgjengelighet og pris gjør at den er godt egnet som råvare i nye produkter. Laksens andel i nyutviklede sjømatprodukter er derfor høy.

Laksen passer godt inn dagens trend om at stadig mer av den ferske sjømaten blir tilbudt som ferskpakke ferdigprodukter.

Norge har aldri produsert mer laks, samtidig som prisen for fersk laks har vært på et relativt høyt nivå. Gjennomsnittlig eksportpris for fersk hel laks var 26,95 kr/kg. Sammenlignet med 2007 var prisen på fersk laks 49 øre høyere i 2008. Samtidig økte eksportvolumet av fersk laks med 22 000 tonn fra 2007 (Figur 3.2.1.1).

Legger vi til konsumet av laks og ørret i hjemmemarkedet (35 000 tonn laks og 10 000 tonn ørret), var produksjonen på rundt 850 000 tonn laksefisk i fjor. Det vil si at det ble servert 11 millioner måltider av norsk laks og ørret hver dag verden over i 2008.

God etterspørsel etter laks

Laks og ørret har en svært sterk stilling i konsumentenes handlekurver over hele verden og står seg godt også i krisetider. Vi ser blant annet at hjemmekonsumet av laks

har økt i blant annet Tyskland og Frankrike. Denne økningen skyldes i stor grad økt konsum både av røkte og frosne produkter. Dette skyldes i stor grad at flere har kjøpt røkt og frossen laks i 2008 i forhold til 2007. Økningen i laks er i disse landene større en den gjennomsnittlige økningen i sjømat totalt. Dette innebærer at laks har tatt markedsandeler i disse markedene.

I Storbritannia ser vi det samme mønsteret som i Tyskland og Frankrike, men i tillegg til økningen i røkte og frosne produkter, finner vi også en svak økning i konsumet av ferske produkter.

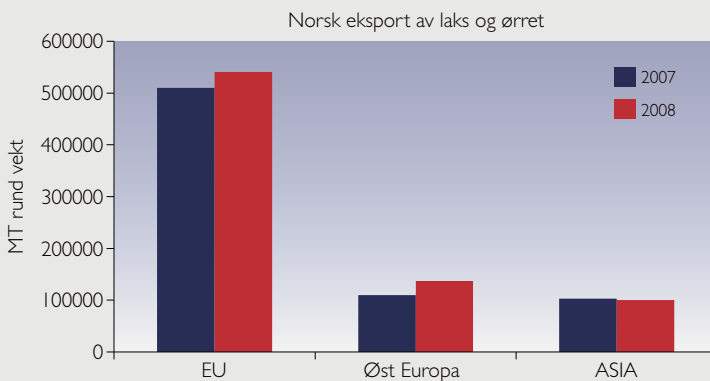
Tilførselen av laksefisk fra Norge til EU og Øst-Europa øker

Målt i volum ble det eksportert 540 000 tonn laksefisk til EU i 2008. Dette var 30 000 tonn mer enn året før. Av den totale eksporten av laksefisk går 68 prosent til EU. Dette var omtrent den samme andelen som året før. Totaleksporthen av laksefisk til Øst-Europa var i 2008 på 137 000 tonn, en økning på 25 prosent i volum sammen-

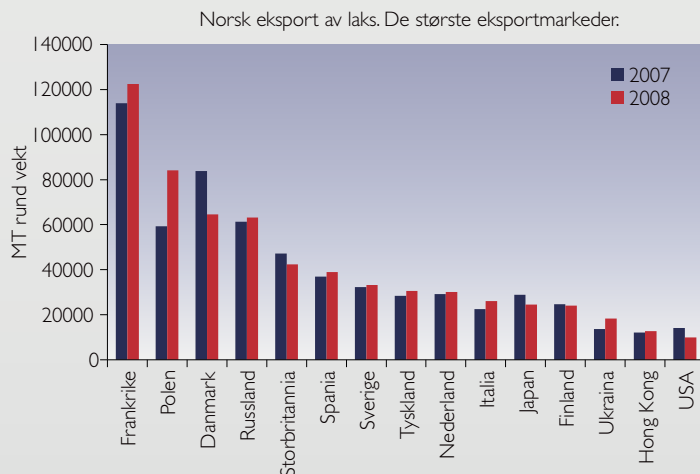
Figur 3.2.1.1

Norsk eksport av laks og ørret målt i beregnet volum rund vekt.
Norwegian export of salmon and trout calculated in whole fish equivalents.

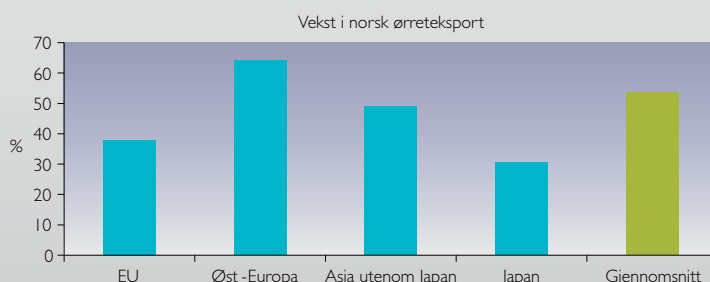
Figur 3.2.1.2

Norsk eksport av laks og ørret per region.
Norwegian export of salmon and trout by region.

Figur 3.2.1.3

De viktigste eksportlandene for norsk laks i 2007 og 2008.
Norwegian export of salmon in 2007 and 2008, the largest markets.

Figur 3.2.1.4

Vekst i norsk ørreteksport.
Growth in Norwegian export of trout.

lignet med året før. Økningen bidrar til at regionen har økt sin andel av norsk laksefiskeeksport fra 15 til 17 prosent. Norges samlede eksport til Asia ble i 2008 redusert med ca. 2 000 tonn til 100 000 tonn (Figur 3.2.1.2).

Polen viktigste videreforedlingsland for norsk laks

Eksporten til EU-markedene økte i 2008 med 273 millioner kroner til 3,2 milliarder kroner.

Totalt eksporteres det laksefisk fra Norge til 98 land. Det største markedet er Frankrike som i 2008 kjøpte norsk laks og ørret for 3,2 milliarder kroner. Det minste markedet blant de 98 landene er Ghana, hvor eksporten i 2008 var på 30 000 kroner. I 2008 ble Polen for første gang et viktigere eksportmarked for laks enn Danmark. Mesteparten av laksen til disse to markedene går til foredling og distribueres deretter til andre EU-land.

USA, som før innføring av straffetoll i 1991, var et av Norges viktigste laksemarkeder etter Frankrike og Danmark, er nå havnet på 17. plass, etter marked som for eksempel Kina, Hong Kong og Ukraina.

Sterk vekst i ørreteksporten

Ørreteksporten økte i verdi i 2008 med hele 48 prosent eller 602 millioner kroner. Mesteparten av denne veksten skyldes økt eksport til det viktigste ørretmarkedet, som er Russland. Eksporten til det nest største markedet, Japan, viste også vekst. Til tross for opphevelse av straffetollen til EU, har veksten i eksporten til dette markedet vært lavere enn gjennomsnittet.

Exports of Norwegian Salmon and Trout

Total exports of Norwegian Salmon and Trout have never been higher, according to figures from Statistics Norway and Norwegian Seafood Export Council (NSEC). Salmon passed NOK 18 billion while trout reached NOK 1.9 billion. The growth of these two species in 2008 adds up to 1.2 billion and the total of 19.9 is a new record for one year.

Demand for Norwegian Salmon is high in spite of the financial turmoil in 2008 and prospects of reduced spending power in many of Norway's most important seafood markets. The total production of Atlantic Salmon from Norway has never been higher and at the same time the average price for fresh salmon has been good throughout 2008.